

№ 17

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKİLLİĞİ

İSTANBUL KANDİLLİ RASATHANESİ

1938

(İkincikânun, Şubat, Mart)

Meteoroloji, Sismoloji ve
Miknatis Rasatları

*Bulletin Météorologique, Séismique et
Magnétique*

de

L'Observatoire d'Istanbul - Kandilli

I^{ier} trimèstre de l'année

1938

1940

İSTANBUL
MAARİF MATBAASI

III – Sismoloji (Séismologie)

Kemal Erkman

Bitişik sahifeler zelzeleleri ve bunların asli ve tali safhalarının zamanlarını gösterir. Titrenti (Microséisme) ler dahil değildir. Cetvelin birinci sütunu tarih ve ikinci sütunu beynelmilel kabul edilmiş olan safha işaretleridir. Bu işaretlerden P_n veya $\bar{P}$ ihtizazın başlangıcını, F nihayetini ve iM de en şiddetli ihtizaz safhasını iş'ar eder. Üçüncü sütun da Türkiye saatile safhaların zamanlarıdır. Dördüncü sütunda N-S mürekkesinden alınan en büyük sianın devir müddeti gösterildiği gibi beşinci, altıncı ve yedinci sütunlarda en büyük sia miktarı milimetre olarak gösterilmiştir. A_N şimal - cenup mürekkesine A_E şark - garp mürekkesine aittir. Tahmin edilen fevkalmeakez mesafe Δ ile son sütunda kilometre ile gösterilmiştir. Ve mülâhazat hanesinde de hâdisenin vuku bulunduğu istihbar edilen mahal - icap ederse coğrafi vaziyetlerle beraber - kaydedilmiştir. Eğer hâdise memleket dahilinde ise icap eden umumi karakteri de ilâve edilmiştir. Kayitler Galitzin sistemi sismoğrafından alınmıştır. Eğer diğer aletlerden alınmış ise mülâhazat hanesinde ayrıca gösterilmiştir.

Sismoloji rasatları — (Observations sismologiques)
Aletin sistemi (Système du sèismographe): Galitzin

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
II. ci kânun Janvier 1938								
11	e P _n e L F	17.24.05 59.55 18.30.—					8.900	Çok hafif
16	e F	15.38.— 15.45.—						Çok hafif
16	e F	16.18.— 16.27.—						Bundau evvelkinin repliği
23	P _n S _n e L F	10.52.29 02.36 31.46 12.25.—					8.800	
24	e P _n P R ₁ S _n S R ₁ e L F	12.51.17 54.17 13.01.37 06.32 29.— 15.10.—					9.100	Hafif
25	P̄ S̄ F	2.10.56 11.05 2.22.00	12	121	62	140	180	
26	P _n P R ₁ S _n F	5.42.25 43.38 45.32 6.20.—					1.800	
30	P _n S _n F	19.37.19 38.52 19.54.—	12	53	14	—	540	
Şubat Février 1938								
1	P _n	21.18.18						Çok şiddetli ve uzak

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Şubat Février 1938								
5	P _n S _n PS S R ₁ e L F	4.37.01 48.17 49.39 55.02 5.18.— 5.52.—	15	24	24	12	10.400	Strazburga göre; (Kolombi- yada)
10	P _n R PS S̄ F	22.39.32 40.42 42.09 23.06.—	8	245	71	210	920	Girit adasının cenubunda
13	e P _n	11.23.44						Çok hafif
14	P _n S _n e L F	04.57.41 5.01.50 5.04.— 5.37.—	12	25	19	18	1.220	Kafkasyada
15	e P _n	9.06.17						Çok hafif
Mart Mars 1938								
3	P _n S _n F	4.37.13 38.17 4.45.—				17	420	
8	P _n F	7.55.19 9.40.—						Çok hafif ve uzak
9	e F	13.40.35 13.44.—						
11	P _n P̄ R PS̄ S̄ F	16.52.41 53.09 54.01 55.— 17.33.—	12	235	66	61	780	Prevezada duyulmuş
11	e P _n	19.02.10						Yukardakinin repliği

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Mart Mars 1938 13	P _n Ri P S R S F	19.47.10 48.41 49.30 20.21.—	—	—	144	112	780	Buda repliktir
16	P _n S R _s S F	3.55.28 55.48 55.59 4.02.—	6	42	32	23	180	İnegölde duyulmuştur
19	e e S F	4.43.15 43.55 4.52.—						
22	P _n P R ₁ P R ₂ S _n S R ₁ e L F	17.34.53 38.09 40.01 45.18 50.58 18.12.58 19.11.—	15	32	49	22	9.200	
27	P _n R _s P R _s PS R _s S L F	13.18.53 19.55 21.31 22.55 24.35 14.07.—	7	108	39	51	1.420	Yugoslavyada
31	P _n S _n	24.43.10 43.09					8.800	Çok hafif

№ 18

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

MAARİF VEKİLLİĞİ

İSTANBUL KANDİLLİ RASATHANESİ

1938

(Nisan, Mayıs, Haziran)

Meteoroloji, Sismoloji ve
Miknatis Rasatları

*Bulletin Météorologique, Séismique et
Magnétique*

de

L'Observatoire d'Istanbul - Kandilli

IIème trimestre de l'année

1938

1942

İSTANBUL

MAARİF MATBAASI

III – Sismoloji (Séismologie)

Remal Erkman

Bitişik sahifeler zelzeleleri ve bunların asli ve tali safhalarının zamanlarını gösterir. Titrenti (Microséisme) ler dahil değildir. Cetvelin birinci sütunu tarih ve ikinci sütunu beynelmilel kabul edilmiş olan safha işaretleridir. Bu işaretlerden P_n veya $\bar{P}$ ihtizazın başlangıcını, F nihayetini ve iM de en şiddetli ihtizaz safhasını iş'ar eder. Üçüncü sütun da Türkiye saatiyle safhaların zamanlarıdır. Dördüncü sütunda N-S mürekkibesinden alınan en büyük sianın devir müddeti gösterildiği gibi beşinci, altıncı ve yedinci sütunlarda en büyük sia miktarı milimetre olarak gösterilmiştir. A_N şimal-cenup mürekkibesine, A_E şark-garp mürekkibesine aittir. Tahmin edilen fevkalmerkez mesafe Δ ile son sütunda kilometre ile gösterilmiştir. Ve mülâhazat hanesinde de hâdisenin vuku bulunduğu istihbar edilen mahal - icap ederse coğrafi vaziyetleriyle beraber - kaydedilmiştir. Eğer hâdise memleket dahilinde ise icap eden umumî karakteri de ilâve edilmiştir. Kayıtlar Galitzin sistemi sismoğrafından alınmıştır. Eğer diğer aletlerden alınmış ise mülâhazat hanesinde ayrıca gösterilmiştir.

Sismoloji rasatları — (Observations sismologiques)

Aletin sistemi (Système du sèismographe): Galitzin

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Nisan Avril 1938								
2	P _n S _n F	09.43.13 53.20 11.18.—					9.100	Çok hafif
3	P̄ PS R S̄ F	08.51.39 08.52.05 52.22 08.58.—	—	—	6	9	220	
4	P _n S _n F	23.48.06 49.12 24.00.—	10	14	7	10	420	
13	P _n R _s P̄ R _s S̄ F	04.48.19 48.47 50.18 05.04.—	7	106	171	152	720	
14	P _n P R ₁ S _n F	03.26.06 26.40 31.51 04.15.—					5.600	Hafif (Asam civarında)
19	P _n P̄ R PS̄ S̄ F	13.00.21 00.33 01.04 01.29 13.35.—					460	«Kırşehir vilâyeti» Köşker ve Akpınar civarını tahrip etmiştir. Recfelerin şiddetinden sialar alınmamıştır. Bugünün gece yarısına kadar beş hafif replik kaydedilmiştir.
20	P _n P̄ R PS̄ S̄ F	01.12.17 12.25 13.04 13.28 01.57.—					480	Bu da Kırşehirde olup yukardakinin bir repliğidir. Bundan başka sabaha kadar daha vardır.
20	P _n e L F	08.46.48 09.37.— 11.—.—						Safhalar ayrılamamıştır.

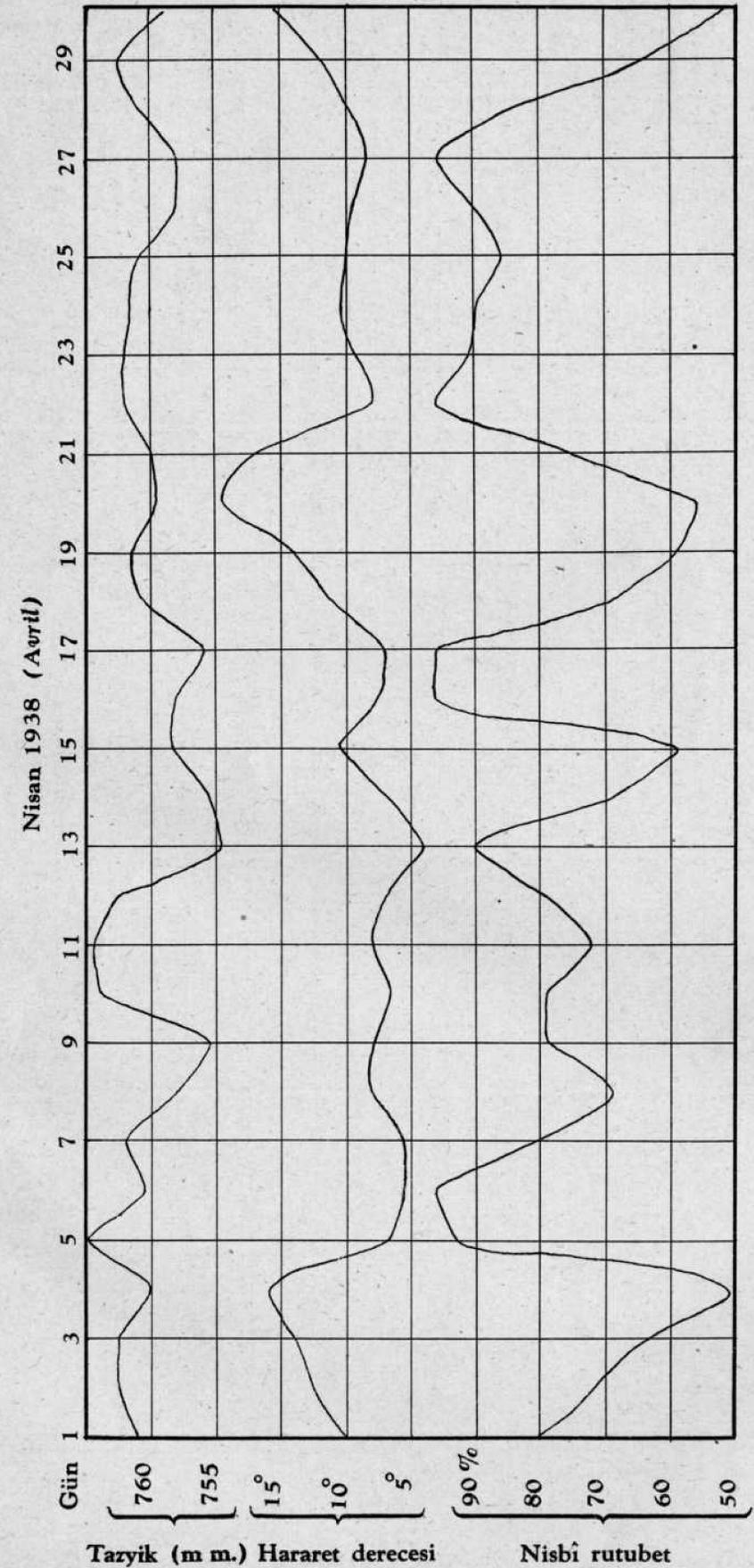
Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Nisan Avril 1938 21								Bugün Kırşehir zelzele rine ait dokuz replik kaydedilmiştir.
23	P _n S _n e L F	02.39.52 49.50 03.13.— 03.55.—	20	6	5	4	8.700	Hafif
23	P _n S _n e L M ₁ F	08.09.23 14.00 21.25 22.40 08.56.—			12	17	2.900	İranda olmuştur.
23	P _n S _n e L M ₁ F	11.31.24 36.04 43.10 44.46 12.12.—	11	34	12	18	2.900	Yukardakinin repliğidir.
27	P _n R PS S F	11.41.36 42.09 42.31 11.58.—	10	113	10	12	380	Bu ayın 24, 25 ve 26 günlerinde Kırşehir zelzele mmtakasmdan gelen muhtelif şiddette hafif replikler kaydedilmiştir.
29	P _n R PS S F	12.08.43 09.41 09.58 12.21.—					4.200	
30	e P _n S _n F	14.33.32 33.59 14.38.—	10	21	4	6	200	
Mayıs Mai 1938 3	e P _n	21.27.49						Çok hafif
4	e S F	22.04.58 10.—						Yakın ve çok hafif
4	e S F	23.02.10 08.—						

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Mayıs Mai 1938 6	e P _n F	20.41.45						
6	e P _n S _n F	04.03.32 04.29 04.21.—	10	94	15	18	380	
6	e P _n e S F	04.41.11 41.55 04.51.00						Çok hafif yukardakinin rep. liği
8	e P _n S _n P S e L M ₁ F	16.02.48 14.45 16.15 40.48 16.47.58 18.31.—	17,5	24	24	18	11.300	
8	e P _n P S _c P _c S S _n P P S F	16.59.09 17.03.39 17.07.48 17.09.48 17.12.48 18.31.—	14	7	4	9	12.000	
12	P _n P R ₁ S _n P S S R ₁ L F	17.53.51 58.39 18.07.08 08.14 14.26 38.26 19.36.—	22	54	27	46	11.800	Yeni Ginede
12	P _n S _n S R ₁ e L M ₁ F	23.36.51 41.11 42.30 47.19 49.38	—	—	53	23	2.100	
13	P _n P S F	00.11.14 11.33 12.40 00.53.—	8	190	152	197	540	Anadoluda

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Mayıs Mai 1938								
14	P _n R PS S F	06.47.02 47.55 48.23 07.13.—	6	144	—	26	510	
14	P _n	06.56.04	6,5	88	—	23		Yukardakinin bir repliği. İkisini safhaları birbirine karışmıştır.
14	P _n S F	08.56.36 58.04 09.16.—	6	124	—	20		Bu da repliktir.
19	P _n P R ₁ S _n	19.21.33 25.05 32.20					9.840	Recefeler kuvvetli geldiğinden karışmıştır.
22	e P _n	10.04.18						Çok hafif
23	P _n S _n e L F	09.30.46 40.40 10.02.10 41.—	22	168	140	124	8.700	Şimali Japonyada
24	e S _n F	17.12.— 13.41 19.—						
25	e L S _n F	02.09.53 11.02 02.19.—	7,5	14	8	12	460	
26	e S F	06.28.— 06.28.37 34.—						
27	P _n R ₁ PS R ₂ S F	23.26.07 28.15 29.17 23.51.—	9	37	46	75	10.80	Arnavutluk
28	P _n P PS S F	02.06.01 06.21 07.09 07.44 02.33.—	10	79	21	37	570	

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Mayıs Mai 1938								
28	P _n P R ₁	12.31.03 38.58					12.000	Çok hafif Belçikaya göre Sanfransisko civarında
28	P _n S L F	18.54.00 19.03.55 24.18 20.30.—	12	36	64	33	8.650	Japonya'ya
31	P _n P R ₂ PS S	19.56.02 56.23 56.53 57.08	—	155	89	71	390	İstanbul'da şarkında
31	P _n	20.04.18						Yukardakinin repliği olup şiddet itibariyle de aynı gi- bidir.
31	P _n	21.35.50						Bu da öyledir.
Haziran Juin 1938								
1	P _n S F	22.55.30 56.21 23.01.—	9	12	3	2	360	
3	P _n S F	18.39.34 41.00 19.03.—	12,5	12	5	6	580	Zurich rasathanesine göre merkez üstü { 36N. 29E.
9	P _n P R ₁ S _n S R ₁ L F	21.28.39 32.20 41.38 48.55 22.08.35 24.36.—	10	46	62	33	10.050	Banda denizi
10	P _n P R ₁ P R ₂ S _n L F	12.05.39 08.15 10.10 15.39 12.40.36 15.21.—	20	114	111	111	8.700	
14	P _n S _n F	10.53.41 54.54 11.02.—	10	4	3	4	470	

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ m	MÜLÂHAZAT Remarques
Haziran Juin 1938								
16	P _n S _n	04.25.42 ? 35.19	12	126	88	62	8.200	
21	P _n P R ₁ S _n S R ₁ F	01.57.20 58.30 02.02.53 05.01 02.46.—	18	180	67	109	3.780	
23	P _n P' S _n P S PPS S R ₁ L M ₁ F	15.14.48 17.52 27.05 29.56 31.17 36.52 16.09.— 24.52 17.31.—						
24	e S _n ? F	14.59.— 60.24 15.09.—						Çok hafif
24	P _n P P S S F	21.51.02 21.51.11 51.51 51.20 22.11.—	12	18	14	10	520	
26	P _n S F	00.05.11 05.55 00.08.—	7,5	3	3	3	300	
26	P _n S S R ₁ F	01.52.27 01.58.17 02.00.59 02.26.—	15	11	7	5	4.100	
28	e P _n S F	00.57.52 00.58.43 01.08.—	9	4	4	3	340	Hafif
29	e P _n F	21.04.00 23.21.—						Eser (çok hafif)
30	e P _n e F	19.04.04 07.13 20.30.—						Çok hafif

Tazyik, hararet derecesi ve nisbi rutubetin günlük grafikleri.
Graphiques de la pression, température et humidité relative diurne.

№ 19

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF VEKİLLİĞİ

İSTANBUL KANDİLLİ RASATHANESİ

1938

(Temmuz, Ağustos, Eylül)

Meteoroloji, Sismoloji ve
Miknatis Rasatları

*Bulletin Météorologique, Séismique et
Magnétique*

de

L'Observatoire d'Istanbul - Kandilli

IIIième trimestre de l'année

1938

1943

İSTANBUL
MAARİF MATBAASI

III – Sismoloji (Séismologie)

Kemal Erkman

Bitişik sayfeler zelzeleleri ve bunların asli ve tali safhalarının zamanlarını gösterir. Titrenti (Microséisme) ler dahil değildir. Cetvelin birinci sütunu tarih ve ikinci sütunu beynelmilel kabul edilmiş olan safha işaretleridir. Bu işaretlerden P_n veya $\bar{P}$ ihtizazın başlangıcını, F nihayetini ve iM de en şiddetli ihtizaz safhasını iş'ar eder. Üçüncü sütun da Türkiye saatiyle safhaların zamanlarıdır. Dördüncü sütunda $N-S$ mürekkesinden alınan en büyük sianın devir müddeti gösterildiği gibi beşinci, altıncı ve yedinci sütunlarda en büyük sia miktarı milimetre olarak gösterilmiştir. A_N şimal-cenup mürekkesine, A_E şark-garp mürekkesine aittir. Tahmin edilen fevkalmerkez mesafe Δ ile son sütunda kilometre ile gösterilmiştir. Ve mülâhazat hanesinde de hâdisenin vuku bulunduğu istihbar edilen mahal -icap ederse coğrafi vaziyetleriyle beraber- kaydedilmiştir. Eger hâdise memleket dahilinde ise icap eden umumî karakteri de ilâve edilmiştir. Kayıtlar Galitzin sistemi sismoğrafından alınmıştır. Eger diğer aletlerden alınmış ise mülâhazat hanesinde ayrıca gösterilmiştir.

Sismoloji rasatları — (Observations sismologiques)
Aletin sistemi (Système du sèismographe): Galitzin

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Temmuz Juillet 1938								
1	P _n R _s P̄ R _s PS ₂ R _s S̄ F	01.49.02 46.46 51.08 51.48 02.09.—	10	9,5	16,5	18	1.040	
2	P _n R _i P̄ S̄ F	14.27.06 27.13 27.53 14.33.—	8	13,5	22	—	320	
5	P _n R _s P̄ R _i 2 PS ₃ F	00.32.01 32.57 35.12 02.13.—	5	7	5	6,5	1.300	
5	P _n e S̄ ? R _i 2 PS ₃ F	05.22.05 22.53 25.16 08.30.—	7,5	11	6	10	1.300	Diğerinin repliğidir.
6	P _n R _s 2 P̄ R _s 2 P ₃ S ₂ R _s 2 PS ₄ F	01.26.45 28.06 30.00 31.03 03.30.—	9	9	10	13,5	1.600	
6	P _n e F	04.43.58 45.— 04.50.—	9	14	15	15	1.600	Diğerinin repliğidir.
6	P̄ e ? e ? F	19.59.06 20.00.— 04.— 20.08.—	7,5	2	2	3	1.300 d=45	
12	P _n e ? F	21.56.18 56.— 22.—	7,5	3	1,5	5,5	—	Hafif

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Temmuz Juillet 1938								
13	P _n R _s 2 P̄ R _s 2 PS̄ R _s 2 P ₃ S ₂ F	11.47.11 48.15 48.44 50.11 11.56.—	—	—	7	10	1.300	Hafif
13	e P F	23.02.— 23.09.—	6	5,5	2,5	3	660	Hafif
14	P _n S̄ F	10.39.11 40.12 10.43.—	5	4,5	2,5	3	400	
14	P̄ S̄ F	02.51.13 51.37 03.21.—	6	4	1,5	3	180	
14	e F	04.08.— 04.28.—	9	2	1,5	2	180	Diğerinin repliğidir.
15	P _n S̄ F	03.46.05 47.05 03.54.—	3	4	2	2,5	400	
20	P _n P̄ R _i PS̄ S̄ F	02.24.54 25.15 25.55 26.25 03.25.—	2,5	106	220,5	114	575	Yunanistan Atina civarında
21	P _n F	10.19.00 11.10.—	8	17	7	6	—	
21	P _n P̄ PS̄ S̄ F	23.57.04 57.18 57.48 58.12 00.32.—	12	180	47	78	445	Türkiyede
22	P' PR ₂ S _c P _c PS PS _c P _c S F	10.07.04 13.20 16.20 20.32 12.30.—	9,6	23	9	17	15.800	Merkezi Amerikada

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Temmuz <i>Juillet 1938</i>								
24	P _n P R ₁ P S F	15.25.10 28.25 37.02 16.47.—	7,5	11,5	17	8,5	9.600	Alcoutes adalarında
27	P _n P R ₁ PS S L F	02.30.40 30.37 31.38 32.10 32.35 02.50.—	12,5	50	—	15	530	
27	e ?	19.18.—	7,5	7,5	—	2,5	530	Diğerinin repliğidir.
29	e ?	13.39.—	7,5	6	3,0	2,5	—	Hafif
29	P _n P R ₁ P S F	15.18.21 20.11 27.31 15.50.—	12	34	29	8	7.000	Şumatra adalarında
30	P _n R ₁ P R ₁ S F	21.35.42 36.25 41.25 21.53.—	5	5,5	2,5	2	1.040	Hafif
Ağustos <i>Août 1938</i>								
4	P _n P' S F	11.09.54 13.32 22.36 12.35.—	11	37,5	16,5	8	13.400	Argentinde
9	P _n R PS S F	20.30.06 30.47 31.07 20.52.—	11	30,5	32	—	390	
9	eP	20.38.—	7	10,5	14	—	390	Replik
10	P _n S F	04.24.58 25.46 04.38.—	6	8,5	13,5	—	390	Hafif replik

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Ağustos <i>Août 1938</i>								
10	P _n F	04.51.42 04.56.—	5	2	2,5	—	390	Replik «eser»
15	P _n R ₁ P F	13.04.18 05.36 13.22.—	12	53	10	12,5	940	Arnavutlukta
16	P _n P R ₁ P R ₂ S _n F	06.37.42 39.54 41.14 45.37 09.51.—	19	160	130,5	53,5	6.600	Birmanyada
17	e ? F	05.07.— 05.22.—	6	7	2	2,5	—	
18	P _n P R ₁ S _n F	11.42.12 45.12 51.50 13.05.—	11	20	18	6,5	8.650	
18	P _n S _n F	21.18.33 28.32 22.30.—	7,5	4,5	5	2,5	8.800	Cenubi Japonyada
22	P _n S _n F	23.54.17 00.57.—	7	7,5	5	3	5.600	
25	P _n P R ₁ S _n F	03.40.15 43.31 50.14 05.41.—	17	28,5	11	15	8.850	Sumatra adalarında
29	P _n P R ₁ S _n P S F	17.35.06 38.24 45.34 46.49 18.05.—	22	32	21	11	9.280	Filipin adalarında
30	P _n P R ₁ S _c P _c S F	14.08.40 14.55 19.25 16.49.—	10	12,5	11,5	12,5	11.000	Yeni Ginede

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Ağustos Août 1938								
31	P _n S _n F	20.05.23 15.23 21.15.—	11	6,5	6,5	6	8.850	
Eylül Septem. 1938							10.000	Guatemala
1	P _n S PPS F	01.02.25 13.05 16.12 02.42.—	5	8	12	4,5		
	P _n F	05.06.10 06.12.—	14	3	1,5	2	—	
4	e ? F	22.44.— 22.60.—	7	3,5	5	2		Uzak
6	P _n F	07.42.— 09.30.—	7	5,5	7	3	—	Uzak
6	P _n S _n F	22.57.58 23.07.59 00.20.—	6	9	8	5	8.800	Şimalî Japon adalarında
7	P _n S _n F	04.07.57 18.06 05.40.—	7	6	7	2	8.900	Replik
7	P _n S _n F	06.15.11 24.56 09.22.—	7	64	75	25	8.480	Formos adasında
7	P' S _c P _c PPS PPS F	15.18.27 28.01 33.44 16.30.—	6	6,5	9	6	15.500	Yeni Zelânda
9	P _n S F	03.35.15 36.17 03.41.—	4,5	5	3,4	4	410	
9	e ? F	22.19.— 22.—.—	9	2,5	4	2	—	

Tarih Date	Safhalar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Mürekkebe- sinde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Eylül Septem. 1938								
10	P' PR ₂ PPS F	00.41.01 47.03 55.05 01.30.—	7	4	2,5	3,5	14.500	
11	e ? F	19.42.— 19.—.—	5	1,5	1	1,5	—	
11	P _n PR ₁ S _c P _c S S F	20.02.59 09.34 12.09 16.37 20.39.—	6	5	1,5	2,5	15.400	
11	P _n S _n SR ₁ F	22.24.25 30.58 33.28 22.56.—	7	4,5	3	2	4.700	
12	P _n S F	18.53.17 54.08 18.58.—	6	17	3,5	4	340	
15	P _n S F	17.50.31 51.22 17.59.—	7	11	—	3,5	340	Replik
16	e ? F	06.19.— 07.35.—	7	3	—	2	—	
18	e ? S F	02.58.— 03.02.41 03.20.—	5	15	—	6,5	—	
18	P _n P S F	05.58.03 58.23 59.34 06.41.—	4,5	260	—	13	580	Yunanistanda
20	P _n S R, 2S F	04.46.25 47.34 47.47 05.02.—	4,5	49	7	10	400	

№ 20

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
MAARİF BAKANLIĞI

İSTANBUL KANDİLLİ RASATHANESİ

1938

(Ekim, Kasım, Aralık)

Meteoroloji, Sismoloji ve
Miknatis Rasatları

*Bulletin Météorologique, Séismique et
Magnétique*

de

L'Observatoire d'Istanbul - Kandilli

IVième trimestre de l'année

1938

1945

İSTANBUL

MAARİF MATBAASI

Deniz seviyesi ve sıcaklık
Niveau et température

Günler - Jours Aylar - Mois	(cm) Udul Ecart			Sıcaklık — Température					
	Ekim Octobre	Kasım Novem.	Aralık Décembre	Ekim Octobre		Kasım Novembre		Aralık Decembre	
				0 m.	-15 m.	0 m.	-15 m.	0 m.	-15 m.
1	30.1	19.9	28.3	—	—	—	—	—	—
2	31.2	19.7	30.7	—	—	—	—	—	—
3	30.4	17.9	24.5	—	—	—	—	—	—
4	28.3	24.1	21.4	—	—	—	—	—	—
5	26.1	26.6	19.7	—	—	—	—	—	—
6	25.9	23.9	25.2	—	—	—	—	—	—
7	26.3	35.2	34.6	—	—	—	—	—	—
8	30.8	35.9	39.0	—	—	—	—	—	—
9	29.2	34.5	40.2	—	—	—	—	—	—
10	33.4	34.6	40.7	—	—	—	—	—	—
11	35.7	43.9	39.6	—	—	—	—	—	—
12	35.1	43.7	40.7	—	—	—	—	—	—
13	37.0	44.4	41.2	—	—	—	—	—	—
14	43.6	46.8	38.5	—	—	—	—	—	—
15	43.4	46.7	35.8	—	—	—	—	—	—
16	39.1	43.4	36.4	—	—	—	—	—	—
17	42.3	42.8	36.4	—	—	—	—	—	—
18	43.7	34.5	37.9	—	—	—	—	—	—
19	38.0	38.3	39.0	—	—	—	—	—	—
20	39.6	40.7	33.7	—	—	—	—	—	—
21	32.2	43.8	32.6	—	—	—	—	—	—
22	27.5	39.7	19.9	—	—	—	—	—	—
23	20.0	29.3	27.4	—	—	—	—	—	—
24	29.0	29.0	24.5	—	—	—	—	—	—
25	35.0	36.4	17.3	—	—	—	—	—	—
26	37.2	33.9	19.1	—	—	—	—	—	—
27	30.0	37.9	20.9	—	—	—	—	—	—
28	28.3	38.5	24.7	—	—	—	—	—	—
29	27.0	37.6	31.5	—	—	—	—	—	—
30	24.2	30.7	29.2	—	—	—	—	—	—
31	20.7	—	21.3	—	—	—	—	—	—
Ortalama	32.3	35.4	30.7	—	—	—	—	—	—

Maroğrafın sistemi
(Système du marographe) : Jules Richard
Redüktör : 1/5
(Reducteur)
Mevkii : Arnavutköy
(Station)
Reper : Rılıntıdaki piring dairenin merkezi
(Repere) : Le centre du disque en laiton fixé au quai

Termometrenin cinsi : Negretti zambra
(Type du thermomètre)
Rasat mahalli : Kandilli iskelesi
(Lieu d'observation)

IZAHAT — REMARQUES

III — Sismoloji (Séismologie)

Kemal Erkman

Bitişik sahifeler zelzeleleri ve bunların asli ve tali safhalarının zamanlarını gösterir. Titrenti (Microséisme) ler dahil değildir. Cetvelin birinci sütunu tarih ve ikinci sütunu beynelmilel kabul edilmiş olan safha işaretleridir. Bu işaretlerden P_n veya P̄ ihtizazın başlangıcını, F nihayetini ve iM de en şiddetli ihtizaz safhasını iş'ar eder. Üçüncü sütun da Türkiye saatiyle safhaların zamanlarıdır. Dördüncü sütunda N-S mürekkibesinden alınan en büyük sianın devir müddeti gösterildiği gibi beşinci, altıncı ve yedinci sütunlarda en büyük sia miktarı milimetre olarak gösterilmiştir. A_N şimal-cenup mürekkibesine, A_E şark-garp mürekkibesine aittir. Tahmin edilen fevkalmerkez mesafe Δ ile son sütunda kilometre ile gösterilmiştir. Ve mülâhazat hanesinde de hâdisenin vuku bulduğu istihbar edilen mahal -icap ederse coğrafi vaziyetleriyle beraber- kaydedilmiştir. Eğer hâdisе memleket dahilinde ise icap eden umumî karakteri de ilâve edilmiştir. Kayıtlar Galitzin sistemi sismoğrafından alınmıştır. Eğer diğer aletlerden alınmış ise mülâhazatəpəisəuəq ayrıca gösterilmiştir.

Sismoloji rasatları — (Observations sismologiques)

Aletin sistemi (Système du sèismographe): Galitzin

Tarih Date	Fazlar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Bileşeninde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Ekim Octobre 1938								
2	P _n PS PPS F	18.56.33 19.11.42 15.09 19.44.—	—	—	9,5	5,0	13.600	
7	P̄ PR ₂ S _c P _c P S SR ₂ F	03.15.27 19.55 23.58 42.29 05.30.—	5,0	4,5	9,0	2,5	13.800	
8	P _n S _n SR ₁ F	02.34.14 42.50 47.31 04.12.—	9,5	8,5	20,6	6,5	6.900	
8	P̄ S̄ F	19.22.41 23.05 19.26.—	3,5	22,0	4,5	11,0	190	
9	P _n S _n SR ₁ F	18.56.22 19.03.02 09.51 21.03.—	5,0	3,0	5,0	7,0	7.200	
10	P _n S _c P _c S S F	23.01.24 11.53 13.48 01.51.—	12,0	97,0	126,0	43,5	18.000	
11	P _n F	02.31.46 03.38.—	5,0	3,0	8,5	3,0	12.000	Repliktir
12	P _n PR ₁ PR ₂ S _n eL F	02.46.30 49.31 51.20 56.44 03.19.20 05.21.—	12,0	53,0	70,0	35,0	8.700	Japonyada

Tarih Date	Fazlar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Bileşeninde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Ekim Octobre 1938								
13	P _n S _n eL F	17.38.00 46.48 18.10.— 19.53.—	7,0	7,0	7,5	4,5	7.800	Şimalî Filipinlerde
19	P _n PR ₁ S _n SR ₁ L F	06.21.24 23.00 27.48 30.53 41.48 08.33.—	12,0	61,0	55,0	43,0	4.800	Altay dağlarında
20	P _n PR ₁ S _n SR ₁ L F	04.33.12 36.58 42.31 51.00 05.00.52 07.27.—	9,5	49,0	96,0	28,0	9.400	Timur adalarında
20	P _n S _n SR ₁ F	16.26.46 34.42 41.20 16.27.—	11,0	13,5	24,5	8,5	6.100	
21	P _n PR ₁ S _n SR ₁ F	22.33.32 35.24 40.41 40.05 24.05.—	14,0	20,0	16,0	14,0	6.100	Hint okyanusunda
23	P _n PR ₁ S _n F	17.11.25 13.45 19.37 18.33.—	7,0	13,0	—	8,0	6.900	Madagaskarda
29	P _n PR ₁ S _n L F	15.20.49 24.00 31.00 59.24 16.57.—	6,5	6,5	—	3,5	8.900	Japonyada
Kasım Novembre 1938								
3	P _n R _s PS ₂ RS _s F	05.52.00 54.05 55.16 06.25.—	11,0	45,0	19,0	—	1.100	

Tarih Date	Fazlar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Bileşeninde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Kasım Novembre 1938								
19	P _n PPS SR ₂ F	07.51.30 08.07.48 18.00 09.50.—	8,0	199,0	227,0	7,0	13,800	Çok şii detli
25	P _n F	08.33.19 09.47.—	—	—	—	—	—	Hafif
30	P _n PR ₁ PR ₂ S _n eL F	04.42.54 45.58 47.54 53.02 05.16.— 05.34.—	—	—	78,0	29,0	8.800	Japonyanın şarkında
Aralık Décembre 1938								
2	e? e?	13.30.— 16.07.—	—	—	—	—	—	Uzak ve hafif » »
3	P _n S _n F	14.24.42 34.47 15.45.—	7,0	21,0	22,0	12,0	8,900	
7	P _n PR ₂ S _n F	01.12.47 15.32 22.33 02.24.—	17,0	28,0	49,0	22,0	8.700	
7	e?	16.44.—	16,0	28,0	29,0	9,0	—	Çok uzak ve hafif
13	e?	20.09.—	—	—	—	—	—	Çok uzak ve hafif
16	P _n PR ₁ PR ₂ F	20.34.39 38.33 40.47 21.—.—	20,0	68,0	37,0	11,0	10.800	
16	P _n S _c P _c S S _c P _c PS PS F	15.21.18 41.34 42.33 46.13 16.—.—	—	—	60,0	—	12.400	

Tarih Date	Fazlar Phases	Zamanlar h. m. Sec	N—S Bileşeninde Period Sec	A _N mm.	A _E mm.	A _Z mm.	Δ km.	MÜLÂHAZAT Remarques
Aralık Décembre 1938								
18	P _n P R PS S F	13.04.15 04.27 05.05 05.17 13.08.—	12,0	40,0	16,0	—	410	Manikalardan alınmıştır.
22	P _n S R, P, S F	03.34.12 35.12 35.42 03.51.—	9,0	72,0	—	22,0	400	
27	P _n PR ₂ S _n F	00.04.20 06.12 08.37 00.34.—	9,0	60,0	—	97,0	4.400	